

هیت مهارف جنگ
نهید شهید علی میاد نیرازی

ده مرز

سی بر زندگی و عملکرد ده تن از فرماندهان و امیران شهیدان جمهوری اسلامی ایران

نویسندگان: رضا جهان فر، فهیمه کرمی

سرشناسه	: جهانفر، رضا، ۱۳۵۷ -
	Jahanfar, Reza
عنوان و نام پدیدآور	: ده مرد: نگاهی بر زندگی و عملکرد ده تن از فرماندهان و امیران شهید ارتش جمهوری اسلامی ایران / نویسندگان رضا جهانفر، فهیمه کرمی.
مشخصات نشر	: تهران: ایران سبز، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۹۲ ص.: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۶-۱۸-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۷۵ - ۲۸۷.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- شهیدان -- سرگذشتنامه
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Martyrs -- Biography
موضوع	: سرداران -- ایران
موضوع	: Generals --
شناسه افزوده	: کرمی، فهیمه، ۱۳۸۰ -
رده بندی کنگره	: DSR ۱۰۱ / ج۸، ۹ / ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۱۵۵ - ۸۴۳۰۹۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۷۷۸۳۶

ده مرد ...

نویسندگان: رضا جهانفر، فهیمه کرمی

نوبت / سال چاپ: اول / ۱۳۹۵

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۶-۱۸-۱

شمارگان: ۲۰۰۰

ناشر: انتشارات ایران سبز - تهران

مرکز پخش: تلفن ۲۲۴۸۸۷۵۶ نمابر ۲۲۴۸۸۶۵۰ صندوق پستی ۵۵۴-۱۹۵۷۵

قیمت: جلد نرم: ۱۳۰۰۰ تومان

جلد سخت: ۱۵۰۰۰ تومان

حق چاپ برای هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» محفوظ است.

معارف جنگ

«معارف جنگ» مجموعه‌ای از یافته‌ها، ذخایر و دست‌آوردهای جبهه‌های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاری‌ها، ایثارگری‌ها و برکت خون شهدای والامقام، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه‌های جوشان آن‌ها به سینه‌های پاک و تشنه نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می‌گردد.

«هیئت معارف جنگ» از پاییز سال ۱۳۷۳، با تصویب حضرت امام خامنه‌ای و بنیان‌گذاری امیر سرافراز ارتش اسلام «شهید سپهبد علی صیادشیرازی» و حمایت‌های مادی و معنوی مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی بر عهده گرفته و مفتخر است که با الهام از کلام نورانی خداوند متعال مبنی بر «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْخَسْبِينَ»، با صداقت و تلاش دسته‌جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخارآمیز را که با گرایش «پژوهشی - فرهنگی - عملیاتی و آموزشی» شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به استقامت و یاری خداوند متعال دارد.

شیوه کار هیئت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه‌های نبرد از سال ۷۳ تا سال ۷۸ بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را بر عهده داشته‌اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشت‌های تشریفاتی، صوتی و تصویری، مجموعه‌ای از حقایق و واقعیت‌های تلخ و شیرین را گردآوری نموده است. هیئت معارف جنگ از سال ۷۸ تا سال ۹۴ بیش از ۱۴۰ عنوان کتاب مستند درباره وقایع ۸ سال دفاع مقدس منتشر نموده است.

آموزش معارف جنگ نیز از سال ۱۳۷۴ به صورت نظری و میدانی برای هر دوره از دانشجویان سال ۳ دانشگاه افسری امام علی (ع) نیروی زمینی و از سال ۱۳۸۲ برای کلیه دانشگاه‌های افسری زمینی، هوایی، دریایی و فارتش جمهوری اسلامی ایران به اجرا در آمده و تا زمان نگارش این کتاب بیش از ۲۲ هزار نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های مزبور را در دو مرحله نظری و میدانی مورد آموزش داده است. از سال ۱۳۹۴، آموزش معارف جنگ برای دانشجویان سال ۳ دانشگاه قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء (ص) نیز به اجرا درآمد.

هیئت معارف جنگ همچنین از سال ۱۳۸۸ آموزش کارکنان وظیفه در سطوح تحلیلی فوق‌دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در مراکز آموزش وظیفه را پی‌ریزی نمود و این سربازان در زمان آموزش مقدماتی و قبل از عزیمت به یگان‌های سازمانی خود به مدت ۱۶ ساعت آموزش معارف جنگ را در ساعات فوق برنامه طی نموده که تا زمان چاپ این کتاب بیش از ۲۷۰ هزار نفر از کارکنان وظیفه که فارغ‌التحصیل دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور می‌باشند، آموزش نظری معارف جنگ را فرا گرفته‌اند. از سال ۱۳۹۰ افسران دوره عالی رسته‌ای، در هر دوره به مدت ۸ ساعت و تا سال ۹۵ تعداد ۳۰۴۳ نفر آموزش معارف جنگ را طی نموده‌اند. از بهمن سال ۱۳۹۳ تا کنون نیز، تعداد ۱۲۰ هزار نفر سربازان دیپلم و زیر دیپلم نیز در هر دوره به مدت ۸ ساعت تحت آموزش معارف جنگ قرار گرفته‌اند.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیادشیرازی»

فهرست مطالب

۱۰	معرفی نویسنده
۱۱	مقدمه
۱۵	شهید سپهبد علی صیاد شیرازی
۱۶	بخشی از زندگی نامه شهید سپهبد علی صیاد شیرازی
۱۹	فعالیت های انقلابی صیاد شیرازی و گزارش های ساواک
۲۲	حوادث کردستان
۲۷	عملیات هرک، جنوب
۳۱	عملیات مرصاد و شکوه صیاد
۳۶	پایان جنگ و رسالت جدید برای صیاد شیرازی
۳۶	شهادت و آرزای جاودان
۳۷	نحوه شهادت شهید صیاد از زبان فرزند
۳۷	ترور صیاد شیرازی به دست چه کسی انجام شد؟
۳۹	خدمات و اقدامات ماندگار شهید شیرازی
۴۲	تأسیس معارف جنگ
۴۲	رهبری و صیاد شیرازی
۴۴	سبک زندگی شهید صیاد شیرازی
۴۸	بخش هایی از وصیت نامه شهید صیاد شیرازی
۴۹	صیاد از زبان همسر
۵۱	صیاد از زبان همروزمان
۶۰	خلاصه دیدگاه های اشخاص مختلف در خصوص شهید صیاد شیرازی
۶۲	کلام آخر
۶۳	شهید سرلشکر منصور ستاری
۶۵	مختصری از زندگینامه شهید ستاری
۶۹	فعالیت های انقلابی شهید
۷۱	فعالیت های مطبوعاتی و انتشاراتی شهید
۷۳	فرار بنی صدر و نظر کارشناسی تأثیرگذار شهید ستاری
۷۴	شعر زیبای امام خمینی (ره) در پاسخ به نامه شهید ستاری
۷۵	خدمات ماندگار شهید به نیروی هوایی
۷۶	شهید ستاری از نگاه همروزمان
۸۳	گزیده ای از سخنان شهید
۸۳	برخی از وجوه ناگفته مدیریتی شهید ستاری

- ۸۴ رویکرد شهید ستاری نسبت به مسائل فرهنگی
- ۸۴ رویکرد شهید ستاری در خصوص خانواده
- ۸۶ سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین حسن روحانی در مراسم یادبود شهید ستاری
- ۹۳ شهید سرلشکر خلبان حسین خلعتبری
- ۹۴ مروری بر زندگینامه شهید حسین خلعتبری
- ۱۰۰ یادداشت‌های شهید عباس دوران در خصوص عملیات مروارید و شهید خلعتبری
- ۱۰۷ شهید سرلشکر خلبان علی اکبر قربان شیرودی
- ۱۰۸ شیروود آغاز ماجرا
- ۱۱۰ فعال‌ها، انقلابی شیرودی
- ۱۱۱ ماجرای عودت درجه تشویقی شیرودی به بنی صدر
- ۱۱۳ نمونه‌ای دیگر از تدبیر و جوخ نظامی شیرودی در مأموریت
- ۱۱۳ شهادت شهید شیرودی
- ۱۱۴ اظهارنظرها در خصوص شهید شیرودی
- ۱۱۶ مروت، حسن نیت و توانایی شیرودی نسبت به همکاران
- ۱۱۶ بخشی از وصیت‌نامه شهید
- ۱۱۷ خاطراتی از زبان خواهر شهید
- ۱۱۸ خبری غم‌انگیز در اسفند ۱۳۹۱: درگذشت مادر شهید شیرودی
- ۱۲۱ شهید سرلشکر خلبان عباس دوران
- ۱۲۲ مروری بر زندگینامه شهید عباس دوران
- ۱۲۹ شهید سرلشکر خلبان حسین لشکری
- ۱۳۰ آخرین پرواز قبل از اسارت
- ۱۳۲ اولین نامه به همسر پس از ۱۵ سال اسارت
- ۱۳۳ آزادی پس از ۱۸ سال
- ۱۳۹ شهید سرلشکر ابراهیم ثابت
- ۱۴۰ مختصری از زندگینامه شهید ابراهیم ثابت
- ۱۴۳ روایت خانم جوکار از نحوه شهادت همسرش، ترجیح شهادت بر اسارت
- ۱۴۴ خاطرات یک هم‌رزم از شهید سرلشکر ابراهیم ثابت
- ۱۴۷ شهید سرتیپ عبدالله عیسی‌پور
- ۱۴۸ کاکرود، دیار پهلوان پرور

۱۴۸	خبر خوش در کاکرود
۱۵۰	پدافندیان از حمله نخستین یاران انقلاب اسلامی در ارتش
۱۵۱	فراخوان شهید عیسی پور توسط مقام معظم رهبری
۱۵۵	شهید سرتیپ فرهاد دستنبو
۱۵۶	سایت رادار سوباشی همدان در جنگ تحمیلی
۱۶۰	مروری بر زندگی شهید فرهاد دستنبو
۱۶۴	شهید دستنبو از زبان دکتر فرید دستنبو (فرزند شهید)
۱۶۸	شهید دستنبو در نگاه مادر و خواهر
۱۷۰	آخرین دست نوشته‌های سرتیپ فرهاد دستنبو
۱۷۷	شهید دریادار محمدابراهیم همتی
۱۷۸	نگاهی به نیروی دریایی از س.ج.ا.ا در جنگ تحمیلی
۱۷۹	بخشی از زندگی‌نامه شهید ریاض محمدابراهیم همتی
۱۸۱	شهید همتی به روایت نردکان و هم‌زمان
۱۹۹	پیوست ۱: اسناد و مدارک
۲۲۳	پیوست ۲: تصاویر
۲۷۵	منابع
۲۸۷	نمایه

معرفی نویسندگان:

رضا جهان‌فر در سال ۱۳۵۷ در شهرستان تنکابن (شهرسوار) متولد شد. تحصیلات خود را تا پایان مقطع کارشناسی، در شهرستان‌های تنکابن و رامسر پشت سر گذاشته و در سال ۱۳۸۱ به استخدام نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران درآمد. پس از طی دوره‌های تخصصی به‌عنوان کارشناس عملیات پدافند هوایی مشغول به فعالیت در پدافند هوایی نیروی هوایی ارتش جمهوری

اسلامی ایران شد. از جمله سوابق نامبرده در حوزه نظامی‌گری می‌توان به مسئولیت‌های فرماندهی آتشبار، سرپرست گروه محققین مرکز مطالعات پدافند هوایی، مدیریت حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس پدافند هوایی و ... در حوزه ستادی و صف اشاره کرد. به‌غیراز دوره‌ها و مدارک نظامی، وی دارای مدرک کارشناسی ریاضی محض و کارشناسی ارشد پژوهش علوم اجتماعی بوده و علاوه بر سابقه تدریس در دانشگاه، استاد راهنما و مشاور پروژه‌های پژوهشی حوزه دفاع مقدس بوده است. تألیف، ترجمه و انتشار ده‌ها مقاله در خبرگزاری‌ها و نشریات معتبر کشور با موضوعات فرهنگی، اجتماعی، نظامی، عضویت در هیئت تحریریه نشریات خردنامه پایداری همشهری، صنایع هوافضا، صف و ... در مقاطع مختلف، نویسندگی متن و مشارکت نظامی و پژوهشی فیلم‌های مستند نظامی پخش‌شده از شبکه‌های مختلف سیمای جمهوری اسلامی ایران از جمله فعالیت‌های رسانه‌ای و انتشاراتی وی به شمار می‌رود. کتب «اولویت اول»، «دفاع معجزه‌آسا»، «دشمنی»، «شان‌به‌شانه با خورشید»، «یک کوله‌بار از خاطرات سبز»، «پرونده‌ای برای میگ ۲۵»، «حافظان آسمان عشق»، «مارک ای سرزمین سرفراز» و ... از وی تاکنون به صورت فردی و یا بامشارکت سایر نویسندگان منتشر شده است. کتب «یک کوله‌بار از خاطرات سبز» وی به زبان انگلیسی ترجمه و منتشر شده است.

جهان‌فر مجری انتشار و مؤلف کتاب عملیات پدافند هوایی در عملیات والفجر ۸، مجری پروژه تحقیقاتی «بررسی عملکرد پدافند هوایی در سال‌های دفاع مقدس» و عضو کارگروه بررسی نقش پدافند هوایی در سال‌های دفاع مقدس جهت درج در دائره‌المعارف دفاع مقدس است. تلاش‌های انجام‌شده از سوی رضا جهان‌فر در تألیف مقالات و کتب مختلف در حوزه دفاع مقدس در سال‌های اخیر منجر به کسب جوایز متعددی همچون رتبه نخست همایش همایش‌های دفاع مقدس، پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء (ص) (با ارائه مقاله پدافند هوایی و عملیات روانی دشمن در سال‌های دفاع مقدس)، رتبه دوم بخش مقالات دوازدهمین جشنواره مطبوعات دفاع مقدس کشور، تقدیر در بیستمین جشنواره کتاب سال دانشجویی جمهوری اسلامی ایران، تقدیر در همایش نویسندگان ارتش و ... شده است. سرکار خانم فهیمه کرمی همسر رضا جهان‌فر و فارغ‌التحصیل کارشناسی دبیری ریاضی است و در سال‌های اخیر با نشریات مختلفی نظیر خانواده ارتش، صف، سرباز و ... به‌عنوان نویسنده همکاری داشته است و مقالاتی نیز از وی در خصوص دفاع مقدس در برخی از پایگاه‌های اینترنتی (نظیر پرتال اطلاع‌رسانی ارتش جمهوری اسلامی ایران و پایگاه اطلاع‌رسانی هیئت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیاد شیرازی) منتشر شده است. پیش‌ازاین همکاری مشترک رضا جهان‌فر و فهیمه کرمی در زمینه تحقیق و پژوهش حوزه دفاع مقدس منجر به تألیف کتب «خاطرات و خطرات»، «چشمان آسمان» و «با دوست به سرفراز» شده بود. این کتاب نیز ثمره تلاش مشترک این نویسندگان در حوزه دفاع مقدس است.

مقدمه

سال‌ها از پایان جنگ تحمیلی عراق علیه ایران گذشته است و آنچه از این جنگ برجای مانده مصیبت از دست دادن هزاران فرزند شجاع و فداکار از میهن اسلامی‌مان است. در کنار این مصیبت، مجروح شدن ده‌ها هزار نفر و هزاران میلیارد ریال خسارات مادی و پیامدهای ناگوار اجتماعی جنگ که مبتلابه جامعه ایرانی پس از جنگ شده است را نمی‌توان نادیده گرفت. با حضور در میان دانشجویان و حتی دانش‌آموختگان مقاطع مختلف تحصیلی، متوجه نگاه منفی آن‌ها به جنگ شدم. تلخی جنگ و مصیبت‌هایش منجر به دوری جوانان جامعه ایرانی از وقایع جنگ تحمیلی و حتی گاه یادآوری مصیبت‌هایش شده است.

این مسئله مدام به بروز آسیب‌هایی در جامعه شده است. ازجمله پیامدهای اجتماعی پس از جنگ، که به عنوان سرمایه اجتماعی به شمار می‌رود که بررسی آن به زمان دیگری نیاز دارد. البته همین یک باتمام مصیبت‌هایش فوایدی برای جامعه داشته است.

سرمایه اجتماعی (social capital) یکی از مهم‌ترین وجوه حفظ و بقای هر جامعه‌ای محسوب می‌شود. سرمایه اجتماعی به‌عنوان یکی از زیربنایی‌ترین عوامل توسعه هر کشوری به شمار می‌رود و نقش مهمی در شکل‌گیری مشارکت اجتماعی، همبستگی اجتماعی و انسجام اجتماعی دارد.

این نوع از سرمایه، بعد معنوی یک اجتماع محسوب شده و به منزله میراثی تاریخی است که از طریق تشویق افراد به «همکاری» و «مشارکت» در تعاملات اجتماعی، می‌تواند به حل مقدار بیشتری از معضلات موجود در جامعه، کمک کند و حرکت به سوی رشد و توسعه سریع‌تر فرهنگی، علمی، اقتصادی و ... را ممکن می‌سازد.

ارزش‌های مشترک، اعتماد و مشارکت ازجمله اجزای سرمایه اجتماعی محسوب می‌شوند. این بدین معناست که هرچقدر در تقویت ارزش‌های مشترک بکوشیم و مشارکت در راستای آن ارزش‌ها را افزایش دهیم، سرمایه اجتماعی را تقویت کرده‌ایم. در ایران گام نهادن در مسیر ارزش‌های قیام امام حسین (ع)، خود یک ارزش غیرقابل انکار بشمار می‌رود.

چنان‌که در مراسم مذهبی همچون عزاداری سرور و سالار شهیدان آقا اباعبدالله‌الحسین(ع) نیز چنین چیزی (مشارکت، دارا بودن ارزش مشترک و ...) باقوت بیشتر مشاهده می‌شود.

در سال‌های دفاع مقدس، شهادت‌طلبی یکی از ویژگی‌های مهم رزمندگان ایرانی با سلايق مختلف و حتی جمعی سازمان‌های متفاوت بوده است. تبعیت از رهبری و اعتماد به او از دیگر ویژگی‌های رزمندگان به شمار می‌رود.

یکی از فواید پرداختن به دفاع مقدس و نشر ارزش‌های دفاع مقدس تقویت سرمایه اجتماعی است. در این میان شهدا نقش ویژه‌ای در تقویت سرمایه اجتماعی و اجزای آن دارند. ارتداد ارزشی بین دفاع مقدس و حوادث عاشورا غیرقابل کتمان است.

در سال‌های دفاع مقدس، شهدا با فدا کردن جان خود، موفقیت در عملیات مختلف و جلوگیری از پیشروی دشمن را رقم زدند و اینک یکی از عوامل اصلی افزایش سرمایه اجتماعی در جامعه به حساب می‌آیند.

هر بار که کاروان شهدای کهنام وارد شهرهای کشورمان می‌شود، حضور مردم در کنار تابوت‌های شهدا، تماشایی و ماندگار است. به‌عنوان مثال در جریان تشیع پیکر تعداد ۱۷۵ نفر از شهدای دست‌بسته غواص در تاریخ ۱۰ خرداد ۱۳۹۴ در میدان بهارستان تهران جمعیت حاضر در مراسم بیش از تصور پیش‌بینی‌کنندگان بود. افراد شرکت‌کننده دارای تفاوت در سلیقه سیاسی، سطح درآمد، آگاهی اجتماعی و حتی میزان همراهی با نظام سیاسی حاکم بر کشور بودند. اما همه آن‌ها در برابر شهدا احترام و همچون قهرمان ملی برخورد کردند. به‌راستی کدام عامل همچون وجود ناشی از یک شهید می‌تواند منجر به همبستگی اجتماعی و هم‌راستایی در نگرش به یک موضوع باشد؟ نکته دیگر این‌که جنگ به‌خودی‌خود منجر به دور شدن کشور مبتلابه جنگ از جنگ‌های بعدی می‌شود و این مسئله‌ای غیرقابل انکار در جامعه ناشی از جنگ به شمار می‌رود.

آرامش ناشی از عدم شروع جنگ جدید فرصت مناسبی برای گام نهادن در مسیر پیشرفت برای کشور و تحقق برنامه‌های پیش‌بینی‌شده فراهم می‌کند. در این مسیر سرمایه اجتماعی نقش مهمی ایفا خواهد کرد.

با در نظر قرار دادن تأثیرگذاری حضور یاد و نام شهدا در زندگی، این کتاب به بررسی زندگی و عملکرد ۱۰ نفر از شهدای گران‌قدر ارتش جمهوری اسلامی ایران پرداخته است.

ارتش به عنوان کهن‌ترین سازمان نظامی ایران دارای تأثیرگذاری ویژه‌ای بر زندگی و سرنوشت مردم ایران بوده است.

نقش مهم ارتش در پیروزی انقلاب اسلامی، تشکیل و پشتیبانی نهادهای و ارگان‌های انقلابی و حفظ دست‌آوردهای انقلاب اسلامی، دفاع در برابر تجاوز عراق و جنگ تحمیلی، حفظ جزایر ایرانی خلیج فارس، حفظ دستاوردهای هسته‌ای دانشمندان جوان ایرانی و... در تاریخ کشورمان به ثبت رسیده است.

سبک زندگی این شهداء از جمله موارد مورد اشاره در کتاب است. سبک زندگی اسلامی و ایرانی که موجب تعالی شخصیتی و افزایش بهره‌وری این فرماندهان شد.

بسیاری از فرماندهان و شهدای ارتش هنوز ناشناخته مانده‌اند و به همین دلیل خدمات و اقدامات آن‌ها به معرفی نرسیده است. شهید سرلشکر ثابت، شهید سرتیپ فرهاد دستنبو، شهید سرتیپ عیسی پور و... از جمله این فرماندهان و شهدا هستند.

تقریباً تمام این ۱۰ نفر از فرماندهان و نفرات تأثیرگذار بر سرنوشت جنگ هستند. در انتخاب شهدا دقت شده است که از در نیرو - اعم از زمینی، هوایی، پدافند هوایی و دریایی - فرماندهانی در این کتاب ذکر شوند. هیچ نشدن نام سایر فرماندهان به معنای عدم نقش‌آفرینی آن‌ها در جنگ نیست. بلکه نیازمند انتشار کتاب دیگری با همین روش و ذکر زندگی و عملکرد آن شهدای گران‌قدر است.

زندگی برخی از این فرماندهان پیش از این توسط نویسندگان این کتاب، در تشریاتی همچون صف و وبگاه‌هایی همچون پرتال اطلاع‌رسانی ارتش - جمهوری اسلامی ایران و همچنین هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» - نشر شده بود که اینک به صورت یک مجلد تقدیم می‌شود.

هر فصل از این کتاب به زندگی یک فرمانده اختصاص یافته و در بخش «نقد و تصاویر، سندها و تصاویر مرتبط درج شده است.

امیدواریم که با تألیف و انتشار این کتاب گامی کوچک در راستای نشر ارزش‌های دفاع مقدس و همچنین تقویت سرمایه اجتماعی در کشورمان برداشته باشیم.

رضا جهان‌فر - فهیمه کرمی